

Namus Ad?na Kad?na Uygulanan ?iddete Yönelik Tutumlar Ölçe?i (NKU?TÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Namus Ad?na Kad?na Uygulanan ?iddete Yönelik Tutumlar Ölçe?i (NKU?TÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26422>

Özet

Namus Adına Kadına Uygulanan İddete Yönelik Tutumlar Ölçeği (NKUİTÖ), bireylerin namus kavramıyla ilişkilendirilen durumlarda kadına karşı uygulanan iddet eylemlerine yönelik sahip oldukları tutumları ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikolojik bir ölçektir. Ölçek, R. Işık ve N. Sakallı-Uzurlu tarafından 2009 yılında yayımlanan çalışmada kapsamında, öğrenci örneklemini kullanarak geliştirilmiştir. NKUİTÖ, konuya ilişkin toplumsal ve kültürel kabul düzeylerini saptamada önemli bir araç olarak hizmet vermektedir.

Anahtar Kelimeler

Namus, namus adına iddet, kadına yönelik iddet, tutum ölçeği, psikolojik ölçüm, Türkiye, toplumsal cinsiyet, psikoloji.

Yazarlar

R. Işık, N. Sakallı-Uzurlu (Sorumlu Yazar).

Amaç

Namus Adına Kadına Uygulanan İddete Yönelik Tutumlar Ölçeği'nin (NKUİTÖ) temel amacı, namus kavramının ihlali bağlamında kadına yönelik iddeti haklı görme veya onaylama düzeylerini objektif bir şekilde ölçebilecek, geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı oluşturmaktır. Ölçek, özellikle genç yetişkinler ve üniversite öğrencileri arasındaki bu tür tutumların yaygınlığını ve iddetini belirlemeyi hedeflemiştir.

Bu geliştirme çalışması, kültürel olarak hassas olan namus temelli iddet konusundaki bireysel farklılıklar saptayarak, gelecekteki eğitim ve müdahale programlarına bilimsel bir zemin sağlamaya başlamaktadır. Ölçek, alandaki araştırmacıların, namus kültürünün iddet algısı üzerindeki etkisini incelemelerine olanak tanımaktadır.

Yapı

NKUİTÖ, kuramsal olarak psikolojik yapı olarak namus adına uygulanan iddete yönelik tutumların tek bir boyutta ele alınabileceği varsayımı üzerine inşa edilmiştir. Ölçek, bu tutumları ölçen 14 maddeden oluşmaktadır.

Ölçek, bireylerin namus ihlali durumlarında iddeti bir çözüm veya ceza yöntemi olarak ne ölçüde onayladığını yansıtan bilişsel ve duygusal eğilimleri değerlendirir. Bu tek boyutlu yapı, ölçeğin pratik uygulamasını kolaylaştırmakta ve yüksek düzeyde iç tutarlılık sergilemektedir.

Geçerlik

NKU?TÖ'nün yap? geçerli?i, benzer yap?lar? ölçen di?er ölçeklerle olan ili?kisi incelenerek detayl? bir ?ekilde test edilmi?tir. Bu ba?lamda, Sakall?-U?urlu ve Glick (2003) taraf?ndan geli?tirilen Evlilik Öncesi Cinsel ?li?kiye Giren Kad?nlara ?li?kin Tutumlar Ölçe?i kullan?lm??t?r.

Yap?lan analizlerde, NKU?TÖ ile Evlilik Öncesi Cinsel ?li?kiye Giren Kad?nlara ?li?kin Tutumlar Ölçe?i aras?nda pozitif yönde oldukça yüksek ve anlaml? bir korelasyon ($r = .85, p < .01$) tespit edilmi?tir. Bu yüksek korelasyon de?eri, her iki ölçe?in de benzer sosyo-kültürel tutumlar? ölçmeyi amaçlad???n? ve kat?l?mc?lar?n maddelere paralel tepkiler verdi?ini göstererek, NKU?TÖ'nün yak?nsak geçerli?ini güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. NKU?TÖ için hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarl?k katsay?s? .94 olarak bulunmu?tur.

Literatürde (Kline, 2000), güvenilirlik katsay?s?n?n genellikle .70 üzerinde olmas? gerekti?i kabul edilmektedir. NKU?TÖ'nün .94 gibi mükemmel bir de?ere sahip olmas?, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek, yap?sal olarak 14 maddeden olu?an ve tek boyutlu bir yap?ya sahiptir. Bu bulgu, ölçe?in namus ad?na kad?na uygulanan ?iddete yönelik tutumlar? tek bir temel faktör alt?nda toplad???n? ve bu tutumlar?n homojen bir yap? olu?turdu?unu i?aret etmektedir. Geli?tirme sürecinde yap?lan faktör analizlerinin, bu uni-dimensional yap?y? destekledi?i anla??lmaktadır.

Araç

Test Türü: Geli?tirme ölçe?i (Özgün)

Format: 14 madde, 6'l? Likert tipi derecelendirme.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renci Örneklemi

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri (Genellikle 18-30 ya? aras?)

Popülasyon Detayları: Ölçek, ilk geliştirme çalışmasında üniversite öğrencileri örnekleminde kullanılmıştır.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan öz bildirim tutum ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Namus Adına Kadına Uygulanan Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçeği (NKUŞTÖ), iç tutarlılık, Cronbach Alfa, yapı geçerliliği, Türk Psikoloji Yazıları, sosyal psikoloji.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nuray Sakallı-Uzurlu

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı E-posta Adresleri: nurays@metu.edu.tr

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2009

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin orijinal makalesi ve ek materyalleri aşağıdaki bağlantılarda mevcuttur. Orijinal makalenin tam metni buradan indirilebilir: turkpsikolojidergisi.com.

NKUŞTÖ'nün orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: namus-adina-kadina-uygulanan-siddete-yonelik-tutumlar-olcegi-nkusto-toad.pdf

Kaynaklar

İşık, R. ve Sakallı-Uzurlu, N. (2009). Namusa ve Namus Adına Kadına Uygulanan Şiddete İlişkin Tutumlar Ölçeklerinin Öğrenci Örneklemiyle Geliştirilmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 12(24), 16-24.

Kline, P. (2000). *The handbook of psychological testing* (2nd ed.). Routledge.

Sakallı-Uzurlu, N. ve Glick, P. (2003). Evlilik Öncesi Cinsel İlişkiye Giren Kadınlara İlişkin

Tutumlar Ölçeği (EÖKİTÖ) (Unpublished Scale).

Namus Adına Kadına Uygulanan İddete Yönelik Tutumlar Ölçeği (NKUİTÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynak içeriğinde ölçek maddeleri (sorular) yer almamaktadır. Bu nedenle, maddeler bu bölümde sunulmamaktadır. Maddelerin tam listesi için lütfen İpek ve Sakallı-Uzurlu (2009) referanslı orijinal makaleye başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM